

Saksframlegg

GJENNOMGANG AV POLITISKE UTVALG SOM IKKE ER LOVPÅLAGT

Arkivsaksnr.: 09/20729

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til innstilling:

Tilsynsutvalg øst og vest og Klimautvalget nedlegges med virkning fra 01.07.09.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

Trondheim kommune

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Saksutredning:

Ordføreren skal i henhold til bystyresak 37/09, behandlet 30.04.2009, fremme en sak for bystyret før sommerferien 2009 som omhandler utvalg som ikke er lovpålagt.

I Trondheim har vi følgende utvalg som ikke er lovpålagt, og som dermed underlegges vurdering i henhold til budsjettinnsparingsvedtaket:

1. Klientutvalget som klagenemnd
2. Bygningsråd
3. Tilsynsutvalg
4. Klimautvalg
5. Ungdommens bystyre
6. Mangfoldsråd
7. Studentråd
8. 17. mai komite

Utvalgene listet opp som utvalg 1 og 2 er omhandlet i formannskapssakene 169/09 og 183/09 som er under behandling.

I denne saken underlegges de øvrige utvalgene vurdering.

Tilsynsutvalgene

I funksjon er et tilsynsutvalg for bydelene øst og et for vest bestående av 5 medlemmer og like mange varamedlemmer pr utvalg. Utvalgene arbeider i henhold til vedtatt reglement.

Utvalgene ble opprettet av bystyret 26.10.2000, sak 171/09, i forbindelse med at tidligere bydelsråd ble nedlagt.

Vedtaket pkt 2 lyder:

”Bystyret oppretter to sentrale tilsynsutvalg med ansvar for hvert sitt område, fordelt på Trondheim øst og Trondheim vest. Tilsynsutvalgene skal bestå av 5 medlemmer og 5 personlige varamedlemmer som oppnevnes av bystyret. De sentrale tilsynsutvalgene skal arbeide i nært samarbeid med eldreombudet.”

Retningslinjene for Tilsynsutvalgene ble tilpasset de organisatoriske endringene i formannskapssak 29/01, behandla 09.10.01. Retningslinjene er senere noe justert.

Godtgjøring for tilsynsutvalgene er fastsatt i godtgjøringsreglementet til kr 1000,- pr representant pr møte. Utgift i 2008 kr 200.000. Hvis alle representantene møter på alle planlagte tilsyn utgjør kostnaden 400.000.

Fra og med 2001 har tilsynsutvalgene årlig presentert årsmeldinger for bystyret. Bystyret kommenterte i forbindelse med behandling av årsmeldingen for 2007 at Tilsynsutvalgene ikke har avdekket uønskede forhold eller forhold som tilsier at brukerne av kommunens helse- og velferdstjeneste ikke får nødvendig tjeneste.

Trondheim kommune

Tilsynutvalg øst og vest sitt ansvarsområde og mandat er tilsyn med den enkelte enhets forhold for bruker. Når det gjelder brukerkontakten er denne minimal. Enhetene i helse- og velferdsområdet sliter med rekruttering og møtepunkt for sine Brukerråd. I om lag 50% av enhetene er ikke Brukerråd operativt jfr orientering til Formannskapet datert 28.april 2009. Når tilsynsutvalgene heller ikke arbeider klarere for å møte Brukerrådene blir kontakten veldig liten. Brukerrådenes representanter blir dermed representert av lokal enhetsleder som formelt sett ikke er representativ på vegne av Brukerrådet. Brukernes stemme blir dermed ikke hørt.

Tilsynene varsler i god tid den enkelte enhet om sin ankomst og varsler samtidig hva som ønskes vurdert. Listen av saker kan og skal forberedes ute i enheten. En vurdering av uvarslete tilsyn bør på plass om tilsynsutvalgene skal opprettholdes.

Tilsynsutvalgenes rapporteringsvei kan også problematiseres. Utnevning av tilsynet er av og blant politikere. Utvalgene informerer om tilsynene til Rådmannen. Tilsynsrapportene oppsummeres i en årlig rapport til Bystyret, dette gir et spinkelt grunnlag for politisk oppfølging.

Ordføreren vil peke på de klagemuligheter som eksisterer til Fylkesmannen og Helsetilsynets rolle. Det er også kommet nytt lovverk som medfører statlige regionale helseombud som omfatter kommunehelsetjenesten. Brukerrådene i eldreomsorgen har vi også. Det understrekes at arbeidet med å styrke brukerrådene arbeid er viktig og kontakt mellom brukerråd og Helse- og velferdskomiteen må formaliseres og styrkes.

Klimautvalget

I funksjon er et klimautvalg med 9 representanter med personlig vararepresentant. Bystyret har gitt mandat for utvalgets arbeid.

”Programmet for klimahandlingsplan for Trondheim” ble vedtatt i bystyret 25.05.00, sak 80/00. Vedtaket innebar blant annet å oppnevne en styringsgruppe bestående av 5 politikere, som var ansvarlig for gjennomføring av programmet. Styringsgruppen ble oppnevnt 22.06.00. Nytt utvalg for oppfølging av klimahandlingsplanen ble oppnevnt av bystyret i møte 27.05.04, sak 52/04. Også her ble oppnevnt 5 faste medlemmer.

Utvalget la frem en statusrapport 26.01.06, sak 08/06. Her ble orientert om:
Inngått samarbeidsavtale med Program for Industriell Økologi ved NTNU, for å skaffe tilveie et bedre grunnlagsmateriale når det gjelder generering av klimautslipp i Trondheim kommune.
Gjennomgang av kommunens egen kjøretøypolitikk.
Beredskap mot virkningene av klimaendringer.
Bruk av biogass i Trondheim.

31.01.08 vedtok bystyret i sak 183/07 å videreføre gruppen for å følge opp klimaarbeidet. Gruppen endret da navn til Klimautvalget. Utvalget ble utvidet fra 5 til 9 medlemmer som skal være medlemmer/varamedlemmer av bystyret. Nåværende mandat for utvalget, vedtatt i bystyret 27.05.04, ble videreført med tilleggsansvar om å arbeide med transport/samferdsel og kollektivsaker.

Godtgjøring for Klimautvalget er fastsatt i godtgjøringsreglementet til kr 19.168 for leder og kr 12.779 pr medlem pr år. Utgift i 2008 er kr 112.000

Trondheim kommune

Klimautvalget har ikke lagt frem egen årsrapport for 2008, men har siden opprettelsen arbeidet med å gi innspill til oppfølging av transportforsøket og kommet med innspill til ny energi og klimahandlingsplan. Enkelte av verbalforslagene i forhold til budsjettet er også sendt Klimautvalget til uttalelse før ferdigbehandling.

Ungdommens bystyre

Ungdommens bystyre ble opprettet 01.01.05 (Bystyresak 10/2004, j.nr. 03/23519.)

Ungdommens bystyre består av 1 representant med vara fra hver ungdomsskole og videregående skole i Trondheim. De private skolene ble i ettertid invitert til å være med, ikke alle ønsket det. Det er i år 30 representanter i Ungdommens bystyre.

Det er satt opp 6 møter i året for Ungdommens bystyre. De 3 komiteene og formannskapet har møter i forkant av Ungdommens bystyremøter og arbeidsmøter i tillegg.

Representantene mottar ikke godtgjøring.

Ungdommens bystyre har et budsjett på kr. 400.000 hvorav kr 250.000 er satt av til tildeling til tiltak for barn og unge i Trondheim og kr 150.000 er satt av til drift.

Ungdommens bystyre leverer hvert år årsrapport som presenteres i Bystyret.

Mangfoldsrådet:

Trondheim Mangfoldsråd ble opprettet av Bystyret 22.05.08 i sak 42/08.

Mangfoldsrådet består av 9 medlemmer hvorav seks medlemmer fra innvandrereforeninger fra ikke vestlige land og tre folkevalgte fra medlemmer fra bystyret.

Mangfoldsrådet er, i henhold til vedtatt møteplan, satt opp med minimum (vedtektenes § 5) fire møter i året.

Godtgjøring for Mangfoldsrådet er fastsatt i godtgjøringsreglementet til 3 % av kommunalråds lønn for leder og 2% av kommunalråds lønn for medlemmer. Budsjettet til Mangfoldsrådet er på kr. 155.000 kr.

Mangfoldsrådet skal i henhold til vedtektenes § 4 utarbeide årsmelding som sendes Bystyret og aktuelle innvandrereforeninger.

Trondheim studentråd:

Studentrådet er opprettet ved vedtak i Bystyret i møte 29.03. 01.

Trondheim studentråd er sammensatt slik:

- Leder for Studenttinget ved NTNU
- Leder for Studentparlamentet ved HiST
- Leder for Studentrådet ved DMMH
- Leder for Velferdstinget

Trondheim kommune

- Leder for Studentersamfundet
- To politikere, oppnevnes av Bystyret
- To representanter fra administrasjonen i kommunen, oppnevnes av Rådmannen.
- StudiebyEN og SIT har hver sin observatør i rådet.

Trondheim studentråd følger vedtatt møteplan og har om lag 9 møter i året.

De to som er oppnevnt av Bystyret mottar følgende godtgjøring: Leder får 3 % av kommunalråds lønn og medlem får 2 % av kommunalråds lønn. Det har alltid vært en fra Bystyret som har vært leder.

Budsjettet til Trondheim studentråd er på 52.000 kr og dekker godtgjøring og servering på møtene.

Etter hvert kalenderår utarbeides årsrapport som sendes Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Bystyret, utdanningsinstitusjonene i Trondheim og Studentsamskipnaden i Trondheim.

17. mai komiteen

17. mai komiteen velges også for valgperioden, dvs en periode på 4 år. Det oppnevnes 9 politiske representanter med leder og nestleder. Komiteen består forøvrig av 1 representant for innvandrere/flyktninger i Trondheim, 2 representanter fra Norges Musikkorps forbund (musikkretsen), 1 representant som er leder i Fellestrådet for skolenes foreldreråd og 1 representant fra Ungdommens bystyre.

Første gang 17. mai komiteen ble politisk valgt var før 1930.

17. mai komiteen hadde i 2008 et budsjett på kr 547.000 som dekker gjennomføring av dagen og godtgjøring til utvalget. For 2009 vil ramma bli noe redusert.

17 mai komiteen er på mange måter et arbeidsutvalg, da samtlige medlemmer i komiteen har egne oppgaver knyttet til gjennomføring av dagen.

Vurdering av utvalgene i henhold til reglement og funksjon:

Tilsynsutvalgene:

Utvalgene utfører sitt arbeid i henhold til kommunalt reglementet, og er ikke et lovpålagt utvalg. I 2008 er aktiviteten delvis økt, og kommet opp på vedtatt omfang i henhold til reglementet. Likevel har ikke det ført til at flere forhold ved institusjonene er belyst.

Kommunen har i dag følgende ordninger i tillegg til tilsynsutvalgene som fører kontroll innenfor helse og velferdsområdet:

1. Egen internkontroll. Med bakgrunn i denne legger rådmannen årlig frem en sak om kontroll innenfor helse og velferdsområdet.
2. Brukerråd som er rådgivende organ for enhetslederen og kan gi råd i alle spørsmål som vedrører tjenestens kvalitet og innhold (ikke enkeltsaker). De består av 3-5 representanter for brukerne, enhetsleder og noen ansatte ved enheten. Brukerrådene blir også hørt samlet gjennom 1-2 årlige møter med rådmannen.

Trondheim kommune

3. Helse- og omsorgsbud i kommunen som fritt og uavhengig kan hjelpe alle som mottar helse- og velferdstjenester i Trondheim, og påse at det ikke utøves urett mot noen som mottar helse- og velferdstjenester.

Av lovpålagte organ som fører tilsyn med helse- og sosialinstitusjonene har vi:

1. Statens helsetilsyn som i henhold til lov om sosiale tjenester og lov om statlig tilsyn med helsetjenesten har det overordnede faglige tilsyn med den kommunale sosialtjenesten og helsetjenesten. I praksis betyr dette at Statens helsetilsyn er overordnet myndighet for Fylkesmannen og Helsetilsynet i fylkene hva gjelder tilsyn.
2. Kommunal revisjon som er også lovpålagt. På bestilling fra Kontrollkomiteen kan Trondheim kommunerevisjon foreta en forvaltningsrevisjon innenfor helse- og velferdsområdet. En forvaltningsrevisjon utføres gjennom systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger av bystyrets vedtak og forutsetninger.

Stortinget har også vedtatt en utvidelse av pasientombudsordningen til å gjelde kommunale helse- og sosialtjenester. Det skal etableres et "Pasient- og brukerombud" i hvert fylke som skal arbeide for å ivareta pasientens og brukerens behov, interesser og rettssikkerhet overfor den statlige spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og sosialtjenesten, og for å bedre kvaliteten i disse tjenestene. Ordningen fremgår gjennom endringer i pasientrettighetsloven og psykisk helsevernloven og trer i kraft 01.09.2009.

Ordningen med tilsynsutvalg er ikke lovpålagt. Som det fremgår ovenfor har Trondheim kommune andre ordninger som fører kontroll med helse- og velferdsområdet. I tillegg fører Helsetilsynet tilsyn. Erfaringer har vist at ordningen med tilsynsutvalg ikke har medført at flere forhold ved institusjonene er avdekket, selv om aktiviteten er økt. Ordningen med tilsynsutvalg kan i tillegg til å betraktes som overflødig også føre til en falsk trygghet. Derfor ønsker jeg å peke på andre måter å bidra til fokus på kvalitet i tjenestene. Brukerråd bør ha større fokus og få formalisert kobling mot Helse- og velferdskomiteen, slik at veien fra bruker/pårørende til politisk nivå blir sterkere. Slik vil vi kunne møte brukererfaringene mer direkte og bedre enn med dagens tilsynsutvalgsordning. Avviklingen av utvalgene vil innbære en besparelse på kr 200 000,- i forhold til oppmøte i 2008.

På denne bakgrunn konkluderes det med at Tilsynsutvalgene avvikles.

Klimautvalget:

Klimautvalget har jobbet for å oppfylle sitt mandat. Utvalget fikk i forbindelse med klimaforliket på Stortinget og en oppfølging av transportforsøket utvidet sammensetning og oppgaver. Dette arbeidet i utvalget er nå sluttført. Utvalget har kommet med innspill til ny energi- og klimahandlingsplan, og sluttproduktet er nå under utarbeidelse hos rådmannen. Oppgavene i forhold til miljøpakke for transport og klimahandlingsplanen er sluttført. Det er også slik at klimautvalget selv har vært misfornøyd med sin rolle i det politiske og administrative systemet. Det kommer i klem i vårt system med fullført saksbehandling og komitèstruktur. Forholdet til både rådmannen og det politiske system har til tider vært utfordrende og til debatt både for rådmannen, Klimautvalget og det politiske systemet. Det kan også være gode argumenter for at Byutviklingskomiteens arbeid bør styrkes med å ha større fokus på klimaspørsmål og derigjennom forbedre den totale miljøpolitikken. På bakgrunn av en samlet vurdering anbefaler jeg derfor at klimaspørsmålene i sin helhet tilbakeføres Byutviklingskomiteen og at Klimautvalget avvikles.

Ungdommens bystyre

Trondheim kommune

Ungdommen bystyre fungerer etter intensjonen, og erfaringene er etterspurt fra andre kommuner. Stort engasjement og uttalelser i mange saker er noe av det som synes av Ungdommens bystyres aktivitet.

Mangfoldsråd

Mangfoldsrådets arbeid er i startfasen. Det er vanskelig å gi en vurdering av deres arbeid etter at kun 2 møter er avholdt. Det konstanteres at rådet har engasjerte medlemmer og bidrar i beslutningssystemet.

Studentråd

Utvalget fungerer godt. Alle tillitsvalgte møter og bidrar likt. Utvalget fungerer som et nødvendig koordineringsorgan og bidrar inn i beslutningssystemet i mange saker.

17. mai komitè

Arbeidet med 17. mai kan utføres av andre enn kommunen. I Trondheim er det likevel en gammel tradisjon at det er kommunen som koordinerer spesielt folketøget. 17.mai er en viktig dag og viktig arrangement for oss. Det er viktig at avviklingen av arrangementet i Midtbyen drives godt.

Konklusjon:

Tilsynsutvalgene avdekker ikke forhold som bidrar til at bystyret blir til et bedre styringsorgan for kommunens helse- og velferdsinstitusjoner. Nedleggelse vil gi en innsparing på kr 200.000 i forhold til 2008, og det vil fortsatt være et lovpålagt og forsvarlig tilsyn innen området. Det anbefales at kontakten mellom brukerråd og Helse- og velferdskomiteen formaliseres og at arbeidet med å vitalisere Brukerrådene prioriteres.

Klimautvalget har ikke alltid representert partienes mening i saker som er behandlet i utvalget. I Klimautvalget har heller ikke alle partier representert i bystyret faste representanter. Klimautvalget har delvis fungert som et utvalg for spesielt interesserte, og har hatt problemer med å finne rollen i det politiske systemet og inn mot rådmannen. Nedleggelse vil gi en innsparing på i overkant av kr 100.000, og det kan gi like gode prosesser å ta klimaarbeidet inn i ordinært saksforløp av klimasaker som å ha et eget utvalg.

Begge disse utvalg foreslås med dette utgangspunkt nedlagt med virkning fra 01.07.09.

Øvrige ikke lovpålagte utvalg som er i funksjon i Trondheim kommune, opprettholdes i sin nåværende form, men gjennomgår sitt budsjett med tanke på innsparing.

... Sett inn saksutredningen over denne linja

Ordføreren i Trondheim, 26.05.2009

Rita Ottervik
ordfører

